

Конвенција бр. 148

Конвенција за работната средина (загадување на воздухот, бучава и вибрации), 1977 г. (Бр. 148)

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, на шеесет и третата седница, одржана на 1 јуни 1997 година, и

земајќи ги во предвид релевантните меѓународни конвенции и препораки за трудот и, особено, Препораката за заштита на здравјето на работниците, 1953 година, Препораката за службите за медицина на трудот, 1959 година, Конвенцијата и Препораката за заштита од зрачење, 1960 година, Конвенцијата и Препораката за заштита на машините, 1963 година, Конвенцијата за надоместоци за повреда на работното место, 1964 година, Конвенцијата и препораката за хигиена (трговија и деловни простории), 1964 година, Конвенцијата и Препораката за бензол, 1971 година, и Конвенцијата и Препораката за професионално заболување од рак, 1974 година, и

одлучувајќи за донесување на одредени предлози во однос на работната средина: атмосферското загадување, бучавата и вибрациите, што претставува четврта точка на дневниот ред на седницата, и

утврдувајќи дека овие предлози ќе бидат во форма на меѓународна Конвенција,

на дваесетти јуни илјада деветстотини седумдесет и седмата година, ја донесе следната Конвенција, што може да се цитира како Конвенција за работната средина (загадување на воздухот, бучава и вибрации), 1977 година:

ДЕЛ I. ПОЛЕ НА ПРИМЕНА И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

1 Оваа Конвенција се однесува на сите гранки на стопанската дејност.

2. Секоја земја-членка што ја ратификува оваа Конвенција може, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, каде што истите постојат, да исклучи од примена на оваа Конвенција, определени гранки од стопанската дејност во однос на посебните проблеми кои можат да произлезат.

3. Секоја земја-членка што ја ратификува оваа Конвенција во првиот извештај за примената на оваа Конвенција што се доставува во согласност со член 22 од

Основачкиот акт на Меѓународната организација за труд, ги наведува гранките што се исклучени од примена, согласно став 2 од овој член, наведувајќи ги причините за таквото исклучување, додека во последователни извештаи ги наведува законите и практиките во однос на исклучените гранки и до кој обем е направено тоа или е предложено да се направи во односната Конвенција за таквите гранки.

Член 2

1. Секоја земја-членка која ја ратификува оваа Конвенција, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, каде што истите постојат, може да ги прифати обврските од оваа Конвенција одвоено, во однос на :

(а) загадувањето на воздухот;

(б) бучавата;

(в) вибрациите.

2. Земјата-членка, која нема да ги прифати обврските од Конвенцијата во однос на една или повеќе од категориите на ризици, го специфицира тоа во својата ратификација и ги наведува причините, во првиот извештај за примената на Конвенцијата во согласност со член 22 од Основачкиот акт на Меѓународната организација на трудот; додека во последователните извештаи ги наведува законите и практиките во однос на категоријата или категориите на ризици, кои се исклучени и обемот на исклучување, или е предложено да се направи во Конвенцијата во однос на секоја таква категорија на ризици.

3. Секоја земја-членка која ги нема прифатено обврските кои произлегуваат од ратификацијата на оваа Конвенција, во однос на сите категории на ризици, може последователно, кога условите го дозволуваат тоа, да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот, дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата по однос на категоријата или категориите што се претходно исклучени.

Член 3

Во оваа Конвенција :

(а) поимот *загадување на воздухот* го опфаќа целиот воздухот загаден со супстанции, во каква било физичка состојба, штетни по здравјето или опасни на друг начин;

(б) поимот *бучава* ги опфаќа сите звуци што може да го оштетат слухот или да бидат штетни по здравјето или опасни на друг начин;

(в) поимот **вибрации** ја опфаќа секоја вибрација која се пренесува на човечкото тело преку цврсти структури кои се штетни по здравјето или опасни на друг начин.

ДЕЛ II. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 4

1. Со националните закони или прописи се пропишуваат мерките што треба да се преземат за превенција, контрола и заштита од професионални ризици во работната средина заради загадување на воздухот, бучавата и вибрациите.
2. Одредбите кои се однесуваат на пропишаните мерки може да се усвојат преку технички стандарди, кодекси на однесување и други соодветни методи.

Член 5

1. За да се применат одредбите од оваа Конвенција, надлежните органи ќе дејствуваат преку најдобрите репрезентативни организации на работодавачи и работници.
2. Претставниците на работодавачите и работниците се запознаваат со разработката на одредбите кои се однесуваат на практичната примена на мерките пропишани во однос на член 4.
3. Постои одредба за блиска соработка на сите нивоа помеѓу работодавачите и работниците во примена на мерките пропишани во однос на оваа Конвенција.
4. Претставници на работодавачите и претставници на работниците од претпријатието имаат можност да ги придружуваат инспекторите кои вршат надзор на примената на мерките пропишани во однос на оваа Конвенција, освен ако инспекторите сметаат дека ова може да биде штетно за извршување на нивните должности, по дадени општи инструкции од надлежните органи.

Член 6

1. Работодавачите се одговорни за спроведување на пропишаните мерки.
2. Кога двајца или повеќе работодавачи истовремено вршат активности на едно работно место, тие се должни да соработуваат со цел да се сообразат со пропишаните мерки за заштита на здравјето и безбедноста на нивните вработени, без да се доведе во прашање одговорноста на секој работодавач за здравјето и безбедноста на неговите вработени. Во соодветни околности, надлежните органи пропишуваат општи процедури за оваа соработка.

Член 7

1. Од работниците се бара да ги почитуваат процедурите за безбедност во однос на превенција и контрола како и заштита од професионални ризици кои се должат на загадување на воздухот, бучава и вибрации во работната средина.

2. Работниците или нивните претставници, имаат право да презентираат предлози, да добиваат информации и обука и да се жалат кај соодветните тела, со цел да се заштитат од професионални ризици кои се должат на загадување на воздухот, бучава и вибрации во работната средина.

ДЕЛ III. ПРЕВЕНТИВНИ И ЗАШТИТНИ МЕРКИ

Член 8

1. Надлежните органи воспоставуваат критериуми за одредување на ризиците при изложување на загадување на воздухот, бучава и вибрации во работната средина, и каде што е соодветно ги специфицираат границите на загадување врз основа на овие критериуми.

2. При елаборирањето на критериумите и одредувањето на границите на изложување, надлежните органи го имаат предвид мислењето на технички надлежни лица назначени од најрепрезентативните организации на работодавачи и работници.

3. Критериумите и границите на изложување постојано се воспоставуваат, донесуваат, дополнуваат, и ревидираат во согласност со тековните национални и меѓународни познавања и податоци, земајќи го предвид секое зголемување на професионални ризици како резултат од истовремено изложување на неколку штетни фактори на работното место.

Член 9

Работната средина не треба да вклучува ризици кои се должат на загадување на воздухот, бучава и вибрации, колку што е можно повеќе:

(а) со технички мерки, применети во нови проектирани или инсталирани погони или да се должат на постојниот погон или процеси; или каде што не е можно,

(б) со дополнителни организациони мерки

Член 10

Кога мерките преземени во согласност со член 9 не ги носат загадувањето на воздухот, бучавата и вибрациите до границите пропишани со член 8, работодавачот ќе обезбеди и чува соодветна лична заштитна опрема. Работодавачот нема да дозволи работникот да работи без лична заштита обезбедена во однос на овој член.

Член 11

1. Ќе се врши надзор во соодветни интервали на условите и состојбите одредени од надлежните органи, на здравјето на работниците кои се изложени или кај кои има изгледи да бидат изложени на професионални ризици кои се должат на загадување на воздухот, бучава или вибрации во работната средина. Таквиот надзор ќе содржи лекарски преглед пред започнувањето со работа и периодични прегледи како што е одредено од надлежните органи.
2. Надзорот што се предвидува со став 1 од овој член е бесплатен.
3. Кога постојаното изложување на загаден воздух, бучава или вибрации при работа, ќе се покаже како медицински не препорачливо, се прават напори во согласност со националната практика и услови да му се обезбеди на односниот работник соодветно алтернативно вработување или да му се задржат приходите преку мерки на социјално осигурување или слично.
4. Примената на оваа Конвенција, нема негативно влијание врз правата на работниците коишто произлегуваат од законодавството за социјална заштита и осигурување.

Член 12

Начинот на користење на процесите, супстанцииите, машините и опремата, што го утврдуваат надлежните органи, а кое опфаќа изложување на работниците на ризици во работната средина како резултат на загадување на воздухот, бучава и вибрации, се проследува до надлежните органи кои можат да издадат дозвола за употреба на пропишаните услови или да го забранат.

Член 13

Сите засегнати лица ќе бидат адекватно и соодветно:

- (а) информирани за потенцијалните професионални ризици во работната средина како резултат на загадување на воздухот, бучава и вибрации
- (б) упатени за мерките кои им стојат на располагање за превенција и контрола, како и за заштита од овие ризици.

Член 14

Мерките со кои ги земаат предвид националните услови и ресурси, се такви што ќе промовираат истражување во полето на превенција и контрола на ризиците во работната средина како резултат на загадување на воздухот, бучава и вибрации.

ДЕЛ IV. МЕРКИ НА ПРИМЕНА

Член 15

Од работодавачот ќе се бара да назначи надлежно лице или да користи надворешна надлежна служба или служби кои се заеднички со други претпријатија за спречување и контрола на загадувањето на воздухот, бучавата и вибрациите во работната средина, под услови и околности одредени од надлежните органи

Член 16

Секоја земја-членка:

(а) презема такви мерки, вклучувајќи одредба за соодветно казнување, доколку има потреба, за примена на одредбите од оваа Конвенција, со помош на закони или прописи или други методи конзистентни со националната пракса и услови;

(б) обезбедува соодветни служби за инспекција со цел вршење надзор на примената на одредбите од оваа Конвенција или обезбедува вршење на соодветен инспекциски надзор.

ДЕЛ V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 17

Формалните ратификации на оваа Конвенција се проследуваат до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 18

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние земји-членки на Меѓународната организација на трудот, чиешто ратификации се регистрирани од страна на Генералниот директор.

2. Оваа Конвенција стапува во сила дванаесет месеци по датумот на регистрирање на ратификациите од две земји-членки од страна на Генералниот директор.

3. Следствено, Конвенцијата стапува во сила за сите земји-членки, дванаесет месеци од датумот на регистрирање на нивните ратификации.

Член 19

1. Земјата-членка што ја ратификувала оваа Конвенција може да ја откаже истата во целост или за една или повеќе категории на опасности наведени во член 2 од неа, по

истекот на десет години од датумот кога Конвенцијата за прв пат стапила во сила, преку акт испратен за регистрација до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот. Ова откажување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на кој што е регистрирано.

2. Секоја земја-членка што ја ратификувала оваа Конвенција и што во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од следните десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој нов период од десет години согласно со условите предвидени со овој член.

Член 20

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите земји-членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на ратификациите и актите за откажување доставени од страна земјите-членки на Организацијата.

2. При известувањето на земјите-членки на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација, Генералниот директор ги известува земјите-членки на Организацијата за датумот по којшто Конвенцијата ќе влезе во сила.

Член 21

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно член 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажувања, регистрирани од него во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 22

Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, кога ќе смета за неопходно, доставува извештај до Генералната конференција за спроведувањето на оваа Конвенција и ја проверува подготвеноста на Конференцијата да го стави прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија на својата агенда.

Член 23

1. Доколку Конференцијата донесе нова Конвенција за целосно или делумно ревидирање на оваа Конвенција, освен ако со новата Конвенција не се предвидува поинаку:

- а) ратификација на новата ревидирана конвенција од некоја земја-членка ќе значи *ipso jure* откажување на оваа Конвенција, без оглед на одредбите од член 19, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе стапи во сила;
- б) од датумот кога новата ревидирана конвенција стапува во сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од земјите-членки.

2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 24

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво веродостојни.